

Gäller för: Intermediärvårdsavdelning 25 NÄL, Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL

Giltig från: 2025-04-16

Innehållsansvar: Krister Vierikko, (krivi1), Ivasjuksköterska

Giltig till: 2027-04-16

Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Hostmaskin på IVA - CoughAssist

Revidering i denna version

Mindre förändringar.

Bakgrund

Regelbunden användning av hostmaskin kan förhindra andningsrelaterade infektioner och sänka dödligheten signifikant för bland annat patienter med neuromuskulära sjukdomar och cervikala ryggmärgsskador.

Sammanfattning/syfte

Att kunna ge en adekvat behandling till patienter med försvagad eller förlorad hostkraft.

Målet med denna teknik är att öka det expiratoriska luftflödet som inträffar under en hostning, genom att assistera inspiration och/eller expiration och därmed öka hosteffektiviteten. En hostmaskin ger en djup inandning med hjälp av ett positivt tryck. Detta följs av en plötslig växling till negativt tryck i de övre luftvägarna. Dessa tryckväxlingar liknar i hög grad flödesförändringarna i en normal hostning.

Behandlingen tolereras väl av de flesta patienter i alla åldersgrupper och upplevs ofta som behagligt och mer effektiv än andra metoder.

Vilka berörs

Alla personalkategorier som arbetar på IVA/IMA.

Ansvar

- Läkare är ansvarig för ordination av hostmaskin, och bestämmer vilken nivå behandlingen ska startas på. Vardagar dagtid tag kontakt med fysioterapeut för mer anpassad inställning. Patientansvarig sjuksköterska

och undersköterska ansvarar för behandlingen av patienten utförs på ett korrekt sätt.

- Behandlingen ordineras och registreras i CCC/CHA.

Kontraindikationer

Misstanke om pneumothorax, emfysem ARDS, obstruktivitet och instabila tryckförhållanden vid skallskador.

Behandling

- Hostmaskinen är inställd i tre nivåer/förvald.
- I varje nivå ingår Oscillation

Välj inställningar ändra till ordinerat: förvald 1, förvald 2 eller förvald 3.
Tryck slutför.

Förvald 1

Inandningstryck 10cm H₂O
Utandningstryck -15cm H₂O

Förvald 2

Inandningstryck 20cmH₂O
Utandningstryck -25cmH₂O

Förvald 3

Inandningstryck 35cmH₂O
Utandningstryck-40cmH₂o

Hur du använder hostmaskinen med mask

- Sätt på maskinfilter/bakteriefilter på maskinen.
 - Koppla på slangset och mask. Det går att använda bakteriefilter även här, mellan dragspel och slang.
1. Tryck på **”startknappen”**. Apparaten är nu i ”standby” läge. Välj under ”Inställningar”, ”Förvald” vilken behandling 1-2-3 som skall användas. Ändra och slutför. Nu kan du starta behandlingen
 2. Sätt masken för patientens näsa/mun. Håll gärna underifrån på masken. Se till att trycka så pass hårt att ingen luft läcker ut på sidorna om masken.
 3. Informera patienten om att ”-Nu startar jag behandlingen” och tryck sedan på knappen för behandling.
 4. Bibehåll ögonkontakt med patienten för förtroende, uppmuntran och kommunikation. Säg gärna ”andas in, andas ut till patienten under tiden för att underlätta rätt andningsrytm.

5. Varje behandlingsomgång bör omfattas av fem cykler (inandning-paus-utandning) upprepa dessa tre gånger med paus emellan

6. Efter avslutad behandling ge patienten tre inandningar för att utvidga lungorna genom att:

- Tryck på behandling
- Inandning startar direkt, avbryt med standby knappen när andetaget växlar över till utandning. Inandningen slutar när "blå tårbit" är på noll (tar cirka en sek) och övergår till utandnings fas med "gul tårbit"

Hur du använder hostmaskinen till patient med tracheostomi

Om patienten har tracheostomi med kuff, ska den vara uppblåst under behandlingen.

- Sätt på maskinfilter/bakteriefilter på maskinen.
 - Koppla på slangset och kort rak flexslang. Det går att använda bakteriefilter även här, mellan kort rak flexslang och slang
1. Tryck på **"startknappen"**. Apparaten är nu i "standby" läge. Välj under "Inställningar", "Förvald" vilken behandling 1-2-3 som skall användas. Ändra och slutför. Nu kan du starta behandlingen
 2. Koppla flexslangen till trachen.
 3. Informera patienten om att "Nu startar jag behandlingen" och tryck sedan på knappen för "Behandling".
 4. Bibehåll ögonkontakt med patienten för förtroende, uppmuntran och kommunikation. Säg gärna andas in, andas ut, paus till patienten under tiden för att underlätta rätt andningsrytm.
 5. Avbryt och rengör flexslangen om det kommer upp mycket slem. Ibland behövs fler andningssekvenser med apparaten, om patienten fortfarande har slem.
 6. Varje behandlingsomgång bör omfattas av fem cykler (inandning-paus-utandning) upprepa dessa tre gånger med paus emellan.
 7. Efter avslutad behandling ge patienten tre inandningar för att utvidga lungorna genom att:
 - Tryck på behandling
 - Inandning startar direkt, avbryt med standby knappen när andetaget växlar över till utandning. Inandningen slutar när "blå tårbit" är på noll (tar cirka en sek) och övergår till utandnings fas med "gul tårbit"

Rengöringsrutiner

- Sprita av maskinen med yt-desinfektion mellan patienterna. Förvaras i yttreapparatförrådet när den inte används.
- Slangset byts efter en vecka
- Tubförlängare byts efter varje användning.
- **Bakteriefilter** sitter närmast maskinen, byts en gång i veckan eller vid behov. Byt alltid filtret om det blivit fuktigt.
- Används maskinen av fler än en patient, sprita av maskinen och byt filter mellan patienterna. Spara slangsetet på sal en vecka om det inte är smutsigt
- Vid smittsamma sjukdomar som TBC-smitta skall maskinen åter till leverantören för rengöring.
- **Skumgummifilter bak på apparaten:** Tvättas med ljummet vatten och mildt rengöringsmedel en gång/vecka.
- **Mask:** Skölj ur och diska masken med mildt diskmedel efter varje behandlingstillfälle och låt lufttorka. Viktigt att masken är helt torr vid användning. Byt mask efter en vecka. Masken är en patients och slängs när patienten lämnar IVA.

Användartips

När du tar bort slangen från patienten, tänk på att hålla slangen på ett sådant sätt att slemmet inte rinner ner i den/ur den. Lägg gärna ett blått underlägg på patientens bröst.

Om patienten använder inhalationer är det bra att använda hostmaskinen direkt efter inhalationen.

För att undvika illamående bör man inte använda hostmaskinen direkt efter måltid.

Patienten bör halvsitta i säng eller stol med nackstöd under behandling.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Intermediärvårdsavdelning 25 NÄL,
Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL

Innehållsansvar: Krister Vierikko, (krivi1), Ivasjuksköterska

Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10086-1525759947-132

Version: 9.0

Giltig från: 2025-04-16

Giltig till: 2027-04-16